

Kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan tulevaisuus

2.10.2018

Toiminnanjohtaja Leo Stranius

Kansalaisareena

Kansalaisareena
VAPAAEHTOISTYÖTÄ VARTEN

TIETOA MEISTÄ ▾

OSALLISTU ▾

AJANKOHTAISTA ▾

AINEISTOA ▾

YHTEYSTIEDOT

VERKKOAREENA ▾

Kansalaisareena edistää
vapaaehtoistoimintaa, vertaisuutta
ja yhteisöllisyyttä.

TULE MUKAAN!

Kansalaisareena on vapaaehtoistoiminnan yhteiskunnallinen vaikuttaja Suomessa. Luomme edellytyksiä vapaaehtoistoiminnan määrän lisäämiseksi ja laadun kehittämiseksi

Sisällys

- Vapaaehtoistyö Suomessa
- Kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan tulevaisuus
- Yhteenveto: Onnistumisen resepti

Yleisiä muutostrendejä

- Merkityksellisyyden kaipuu ja sen etsintä
- Väestöryhmien välinen eriarvoistuminen
- Demokrati^{an} muutos ja osallistumistapojen monipuolistuminen
- Väestörakenteen muutos, monikul^{ttu}urisuus ja kaupungistuminen
- Ilmastonmuutoksen, luonnonvarojen käytön ja ympäristökysymysten tuomat haasteet
- Talouden, elinkeinoelämän ja työn muutos
- Teknologinen kehitys ja digitalisaa^otio

Kansalaistoiminnan muutos

- Kansalaistoimintaa ovat perinteisesti leimanneet
  - läheinen kytkentä valtioon
  - yhdistysmuotoisuus ja hallinnon hierarkkisuus
- Uusien vaikuttamismuotojen luonteena
  - eivät kanavoidu olemassa olevien ryhmien, yhdistysten tai puolueiden kauttakansalaistoiminta henkilöityy ja muuttuu hetkellisiksi verkostoiksi.

Keskustele vieruskaverisi kanssa:

Millaista vapaaehtoistyötä olet tehnyt? Millaista haluaisit tehdä?

42% 15 tuntia

Osallistuisin, jos joku kysyisi ja olisi
aikaa

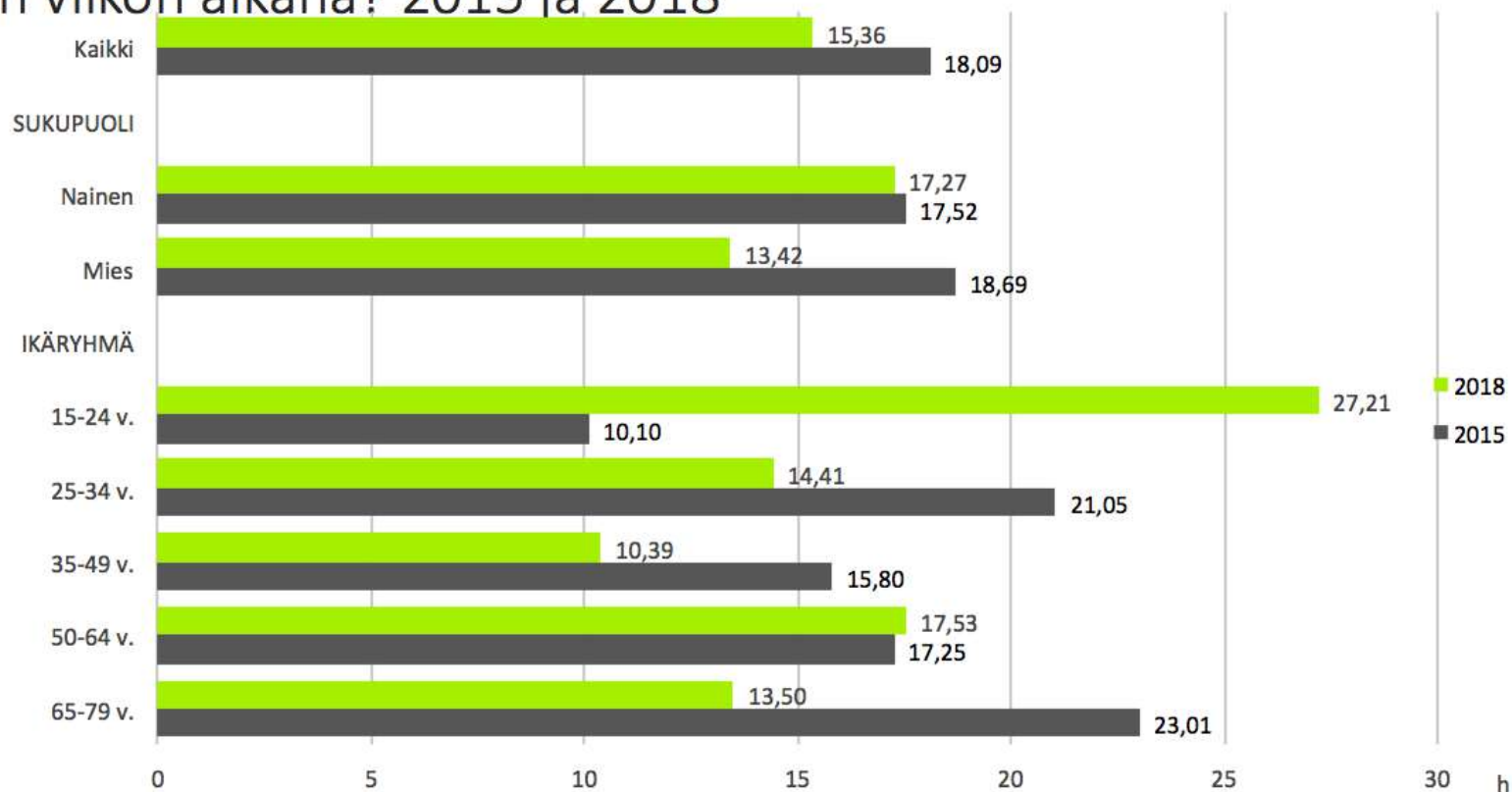
Vapaaehtoistyö Suomessa 2010, 2015 ja 2018:

<http://www.kansalaisareena.fi/aineistoa/tutkimukset-ja-selvitykset/>

Vapaaehtoisten osuudet ikäluokittain

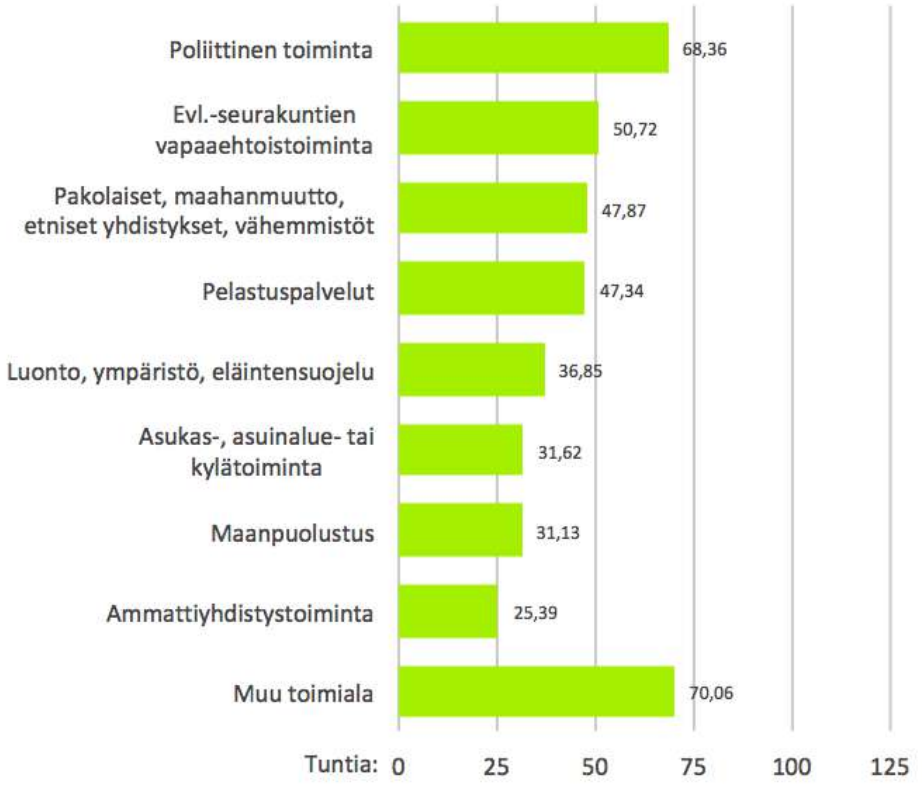
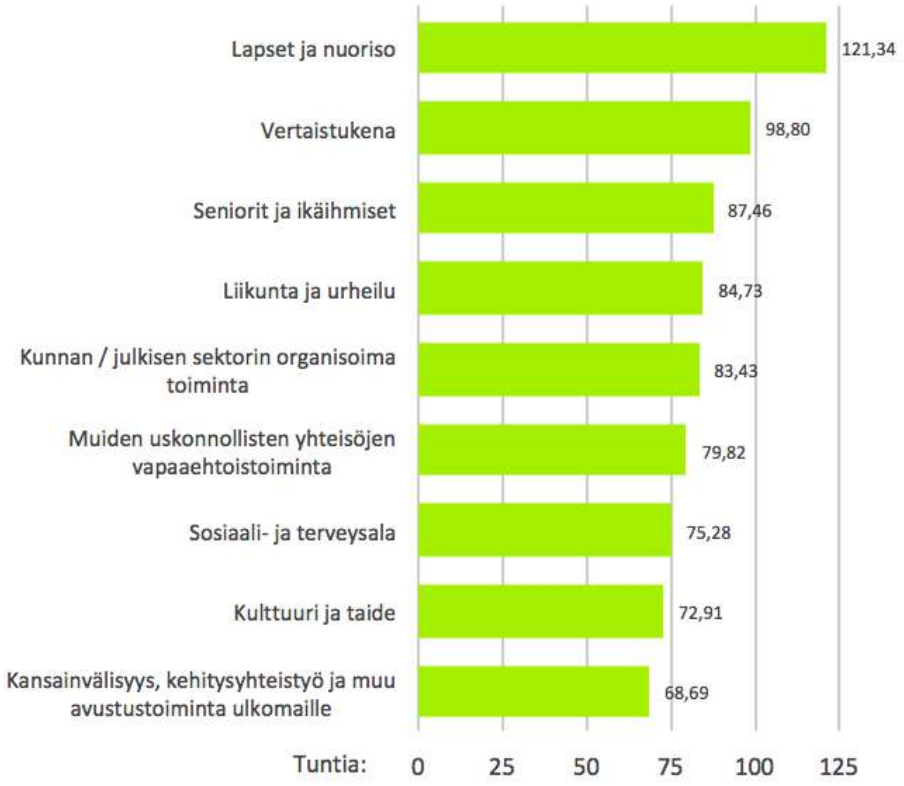
	15-24 v.	25-34 v.	35-49 v.	50-64 v.	65-79 v.	Koko aikuisväestö
Tehnyt vapaaehtoistyötä 4 viikon sisällä	31 %	38 %	42 %	42 %	53 %	42 %
Tehnyt vapaaehtoistyötä vuoden aikana	39 %	48 %	56 %	47 %	58 %	50 %

Arvioikaa, montako tuntia olette tehnyt yhteensä vapaaehtoistyötä neljän (4) edeltävän viikon aikana? 2015 ja 2018

Tehnyt vapaaehtoistyötä vähintään tunnin, n= 399 (2018) / 327 (2015)

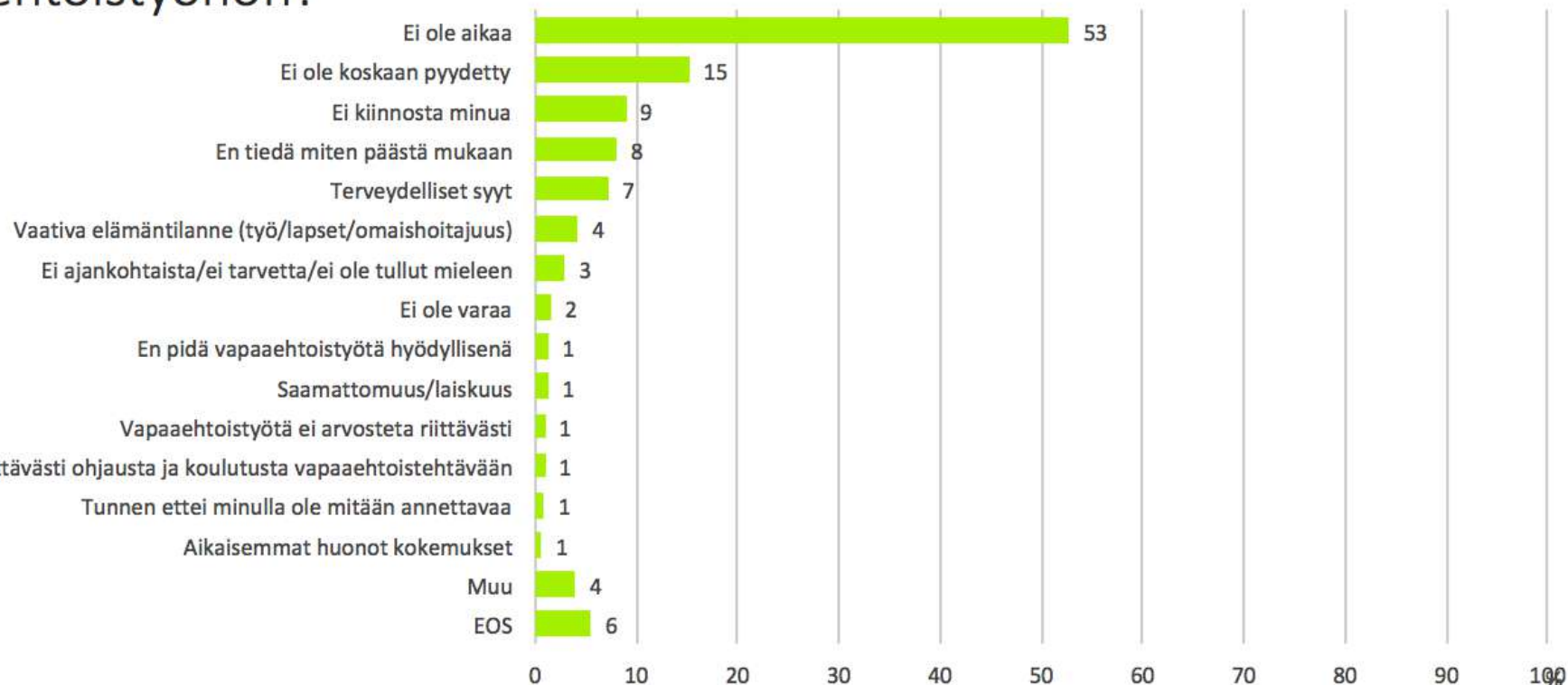
Kuinka monta tuntia olette tehnyt vapaaehtoistyötä seuraavilla luetelluista toimialoista viimeksi kuluneen vuoden aikana?

Tehnyt ko. toimialan vapaaehtoistyötä vähintään tunnin, n=9-100

EI OLE TEHNYT VAPAAEHTOISTYÖTÄ NELJÄN VIIKON SISÄLLÄ

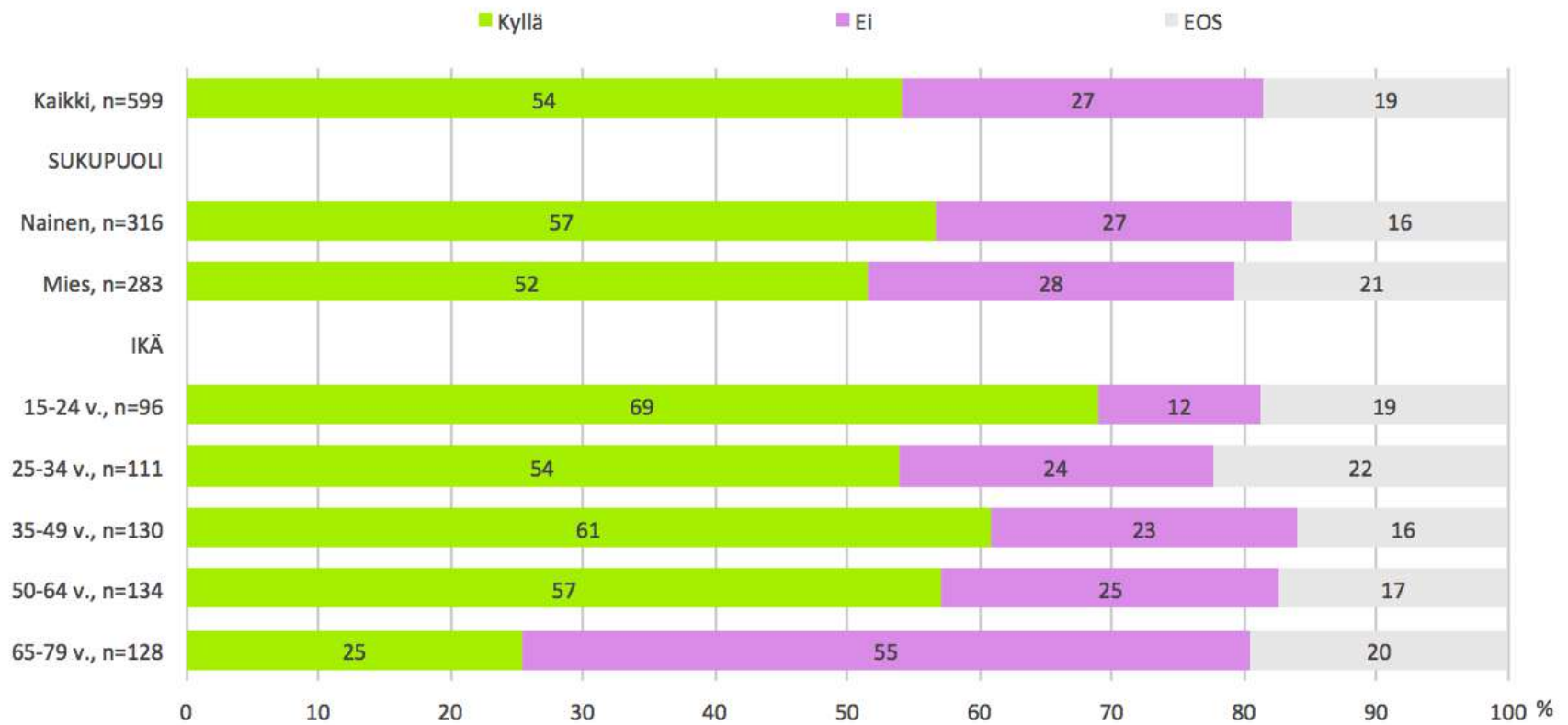
Mikä on mielestänne tärkein syy siihen, että ette ole osallistunut vapaaehtoistyöhön?

Vastaaajat, n= 599

EI OLE TEHNYT VAPAAEHTOISTYÖTÄ NELJÄN VIIKON SISÄLLÄ

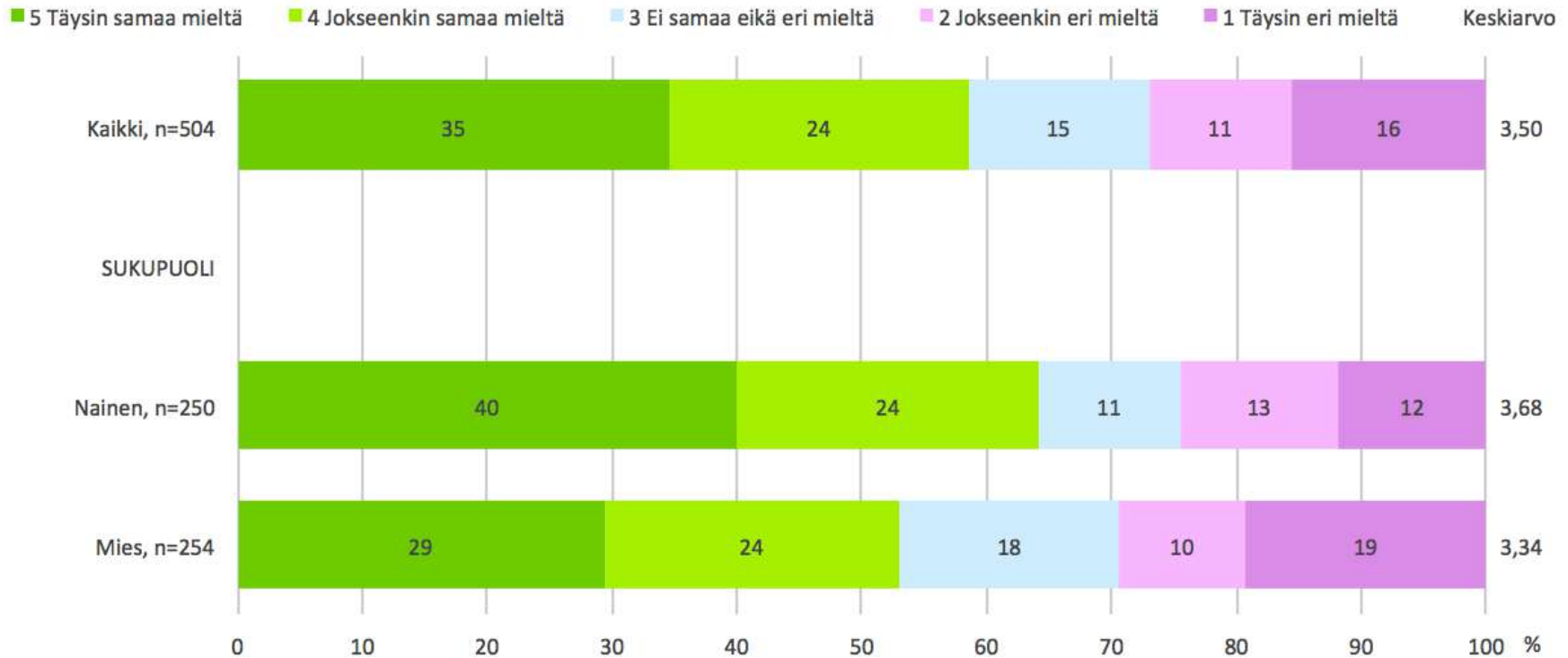
Haluaisitteko osallistua vapaaehtoistoimintaan, jos pyydettäisiin?

Vastaajat, n= 599

TYÖSSÄ

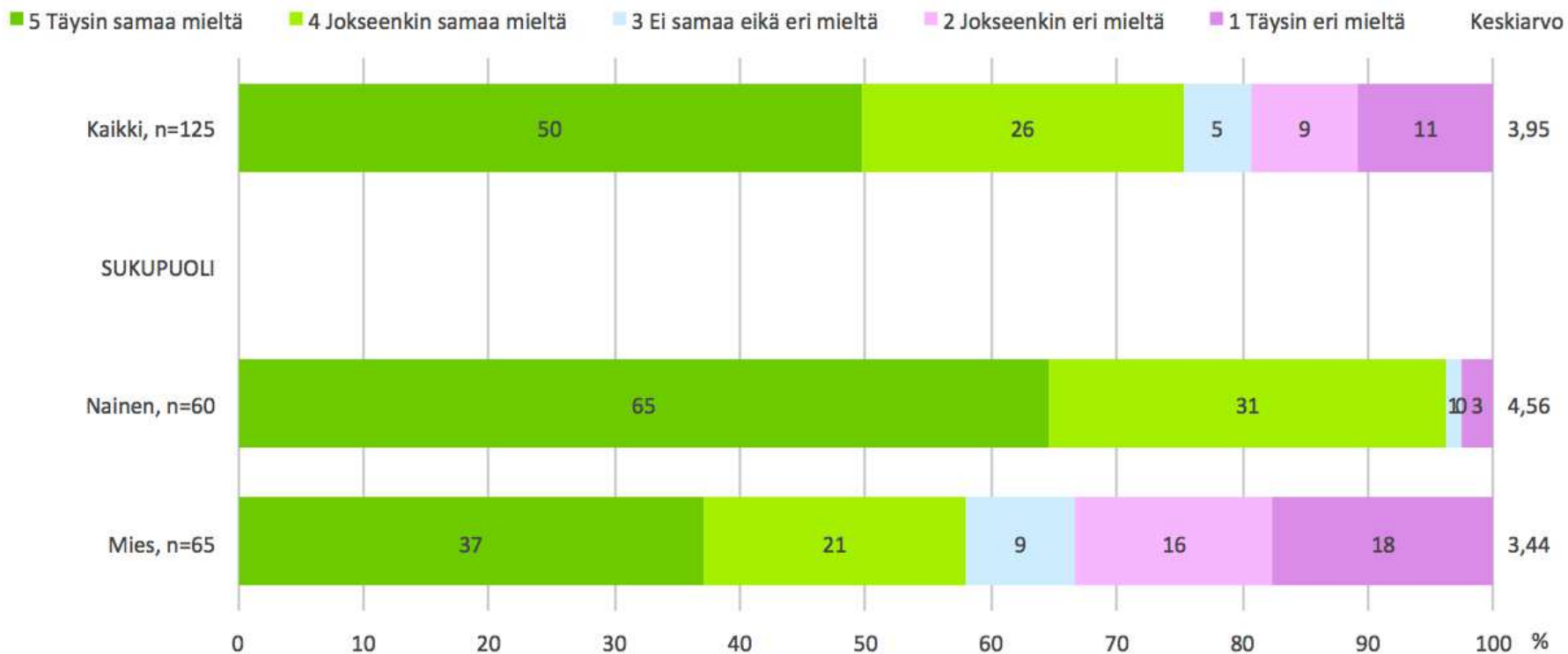
Mikäli työnantajani antaisi kokeilla vapaaehtoistyötä työaikana, kokeilisin sitä

Vastajat=työssäkäyvät

OPISKELIJA

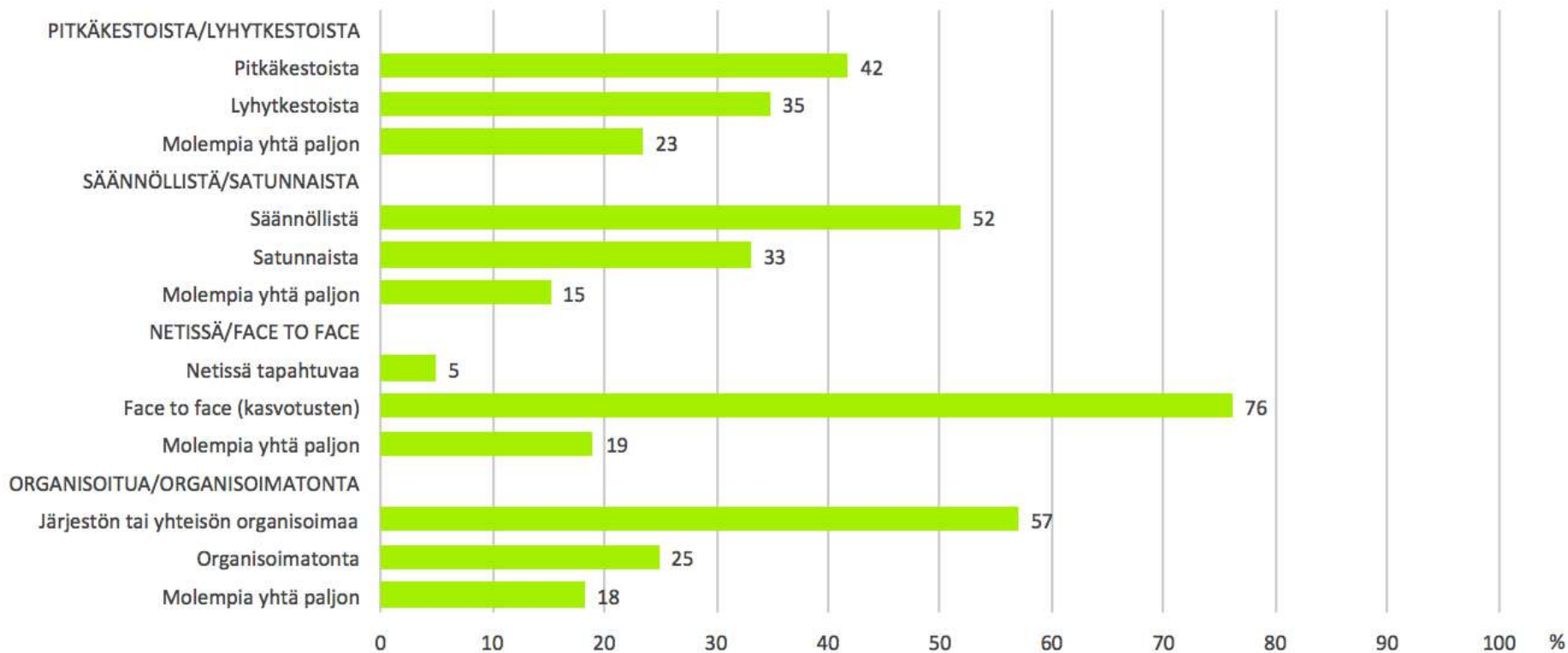
Mikäli oppilaitokseni antaisi kokeilla vapaaehtoistyötä kouluaikana/osana opintoja, kokeilisin sitä

Vastaajat= opiskelijat

TEHNYT VAPAAEHTOISTYÖTÄ NELJÄN VIIKON SISÄLLÄ

Millaista tekemänne vapaaehtoistyö on ollut ensisijaisesti:

Vastaajat, n= 401

Viisi tärkeintä huomiota

- Yhä useampi tekee vapaaehtoistyötä (2018 42% vs. 2015 33%)
- Vapaaehtoistyötä tehdään vähemmän (viimeisen 4 vkon aikana n. 15 h/kk (2018) vs n. 18 h/kk (2015))
- Naiset ja nuoret tekevät eniten - Ikäihmisten ja miesten vapaaehtoistyö on vähentynyt
- Verkossa, järjestöjen ulkopuolella ja lyhytaikaisesti tehdään yhä enemmän
- Pitkäkestoinen, järjestöjen kautta kasvokkain tapahtuva vapaaehtoistyö edelleen tärkein.

Kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan tulevaisuus

▶ ▶ | 🔊 0:03 / 0:27

- <https://www.youtube.com/watch?v=IQUDuyegVjk>

Sitoutuminen löystyy

Ihmiset kiinnittyvät enemmän ilmiöihin
ja merkityksiin kuin organisaatioihin

Itseorganisoituminen nousee

”Voi vain tehdä, ei tarvinnut kysyä lupia” – itseorganisoituminen kansalaistoiminnassa

© 14.40 Karreinen.org 0 Comments

Yhden tai muutaman henkilön aloitteesta syntyy osaavien ihmisten verkosto.

JÄRJESTYS

LUOVA KAAOS

Painopiste on tekemisessä ja nopeassa toteutuksessa.

Some keskeinen viestiväline nopean toiminnan organisoinnissa

Voi vain tehdä, ei tarvinnut kysyä lupia.

Me too -kampanja täytti somen – Seksuaalinen häirintä näkyy karuina lukuina jo koululaisten kyselyissä

Seksuaalinen häirintä voi olla härskejä vitsejä ja kaksimielisiä puheita. Siitä, kuinka paljon seksuaalista häirintää Suomessa ilmenee, ei ole kaiken kattavaa tutkimusta.

Seksuaalirikokset 17.10.2017 klo 14:13 | päivitetty 17.10.2017

#MeToo

Me too.

Suggested by a friend: "If all the women who have been sexually harassed or assaulted wrote 'Me too.' as a status, we might give people a sense of the magnitude of the problem."

Alyssa Milano ✓
@Alyssa_Milano

If you've been sexually harassed or assaulted write 'me too' as a reply to this tweet.

22.21 - 15. lokakuuta 2017

68 532 25 198 53 672

Rajapinnat häviävät

Hiiop

Löydä tehtävä

Ilmoita tehtävä

Tekijöiden tarinoita

Mikä on Hiiop?

FI | SV

Kirjaudu

Hiiop! Ota koppi vapaaehtoistyöstä

Täältä löydät sopivan tavan tehdä vapaaehtoistyötä ja paikan kutsua apukäsiä vapaaehtoistehtävääsi. Lähe mukaan vapaaehtoistyöhön itsenäisyyden juhluvuoden kunniaksi!

Tavoitteena on 100 vuotta vapaaehtoistyötä. Siihen tarvitaan meitä kaikkia.
Laskuri huomioi sivuston kautta tehdyn vapaaehtoistyön:

273 v 9 kk 16 p

Joukkoistaminen lisääntyy

me
se
naatti
.me

CREATE,
FUND,
ENABLE!

suomi english

FRONTPAGE
CAMPAIGNS
MESENAATTI.PRO
INFO
INSTRUCTIONS
ETIQUETTE

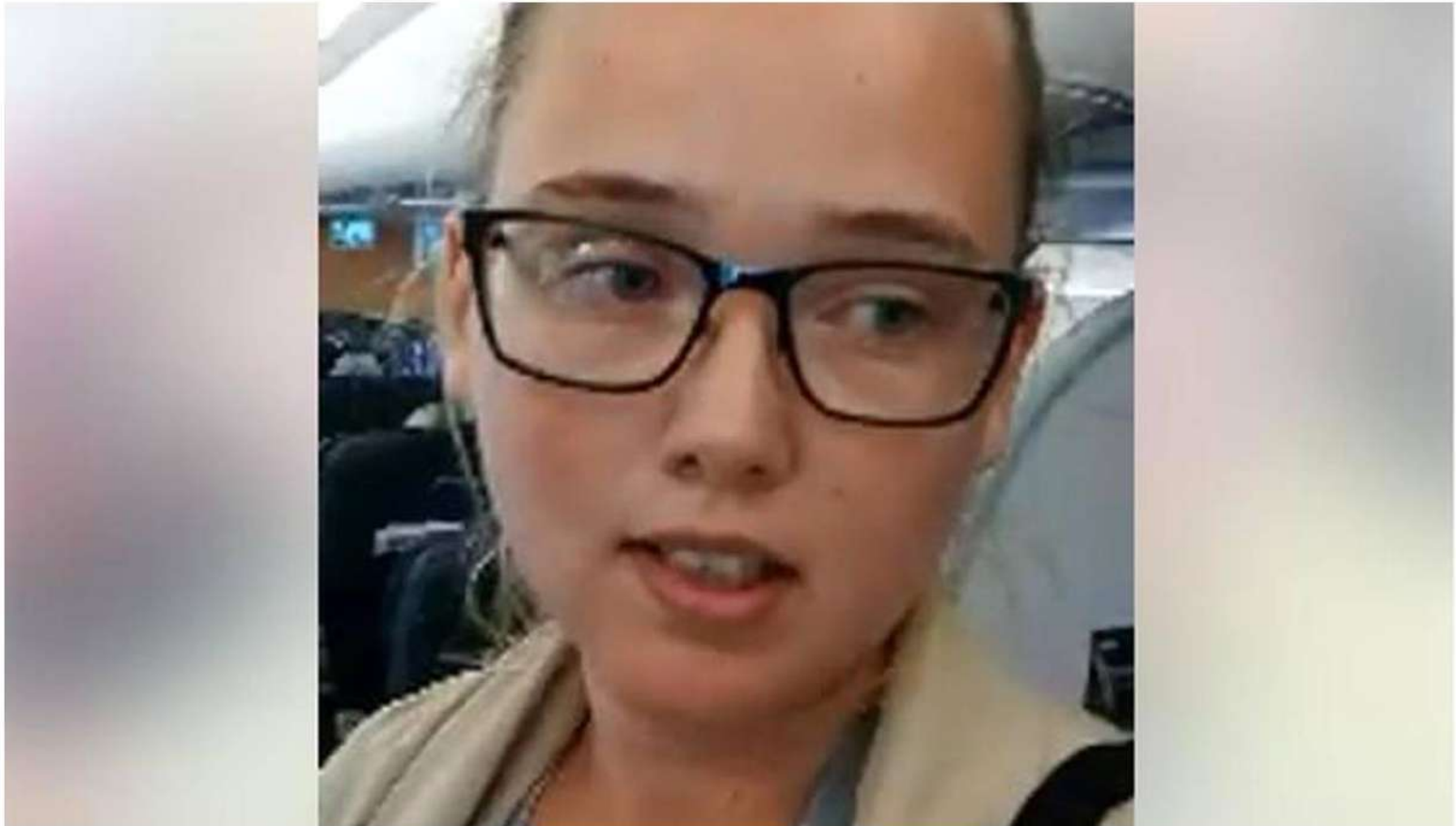
SIGN IN/REGISTER

Mesenaatti.me is the
biggest Finnish
crowdfunding
platform.

Vapaaehtoistoiminta henkilöityy

21-vuotias ruotsalaisopiskelija järjesti protestin lentokoneessa – ei suostunut istumaan ennen kuin turvapaikanhakijan palautus keskeytettiin

Elin Ersson lähetti yhden ihmisen protestinsa suorana lentokoneesta. Kuvakaappaus Erssonin Facebook-sivulta. (KUVA: Facebook)

15-vuotias Greta Thunberg kieltäytyy menemästä kouluun – sen sijaan hän istuu ilmastolakossa Ruotsin politiikan ytimessä

Thunberg aikoo jatkaa lakkoaan vaaleihin asti. Koulutöitä hän tekee itsenäisesti.

Muun muassa Dagens Nyheter kertoi ruotsalaistytön koululakosta nettisivuillaan.

Vilma-Lotta Lehtinen HS

Julkaistu: 24.8. 16:49

Luetuimmat

JUURI NYT

PÄIVÄ

VIIKKO

1. "Ihmiskana" esitetty asunoton alkoholisti Markku Korhonen ahdistui ja suuttui niin, että teki rikosilmoituksen – entinen yrittäjä auttoi pitkään muita, mutta päätyi itse sillan alle
2. Kammottava näky odotti Rautatien torin käymälässä: Ulostetta, huumeneuloja ja verisiä papereita pitkin poikin
3. Junaliikenne pysähdyksissä Helsingissä
4. Kuka tämän suunnitteli? Arvotalon umpiseinään on puhkaistu yksinäinen ikkuna, taustalla "jännittävä ja traaginen" tarina
5. **Sijoitusblogi:** Mitä ihmettä? Nuoret haaveilevat eläkkeestä, vaikka Suomen työelämä ei ole ollenkaan niin rankkaa kuin muualla
6. Vääränlainen tyyny tuhoaa yön ja voi olla terveysriski – HS kokosi

Kokeileva ja ketterä kehittäminen yleisty

vs perinteiset suunnittelu- ja
organisointimenetelmät

Pop-up -toiminta on pop

Siskot ja Simot

Keikkavapaaehtoistyön edelläkävijä
ja luovan välittämisen virtuoosi

22
SYYS

JÄRVENPÄÄ / NITRODISKO

25
SYYS

SAVONLINNA / VIE
VANHUS ULOS

30
SYYS

TUUSULA / SYKSY TULEE

04
LOKA

TURKU / PIHAILUA JA
PUUNAUSTA

Oletko kokeillut ploggaamista? Roskajuoksu leviää maailmalla

Uusi ruotsalainen kuntoiluvillitys yhdistää juoksemisen ja roskien keruun luonnosta.

Kuntoliikunta 14.3.2018 klo 13:44 | päivitetty 14.3.2018 klo 15:25

Kuva: Juha Kempainen / Yle

Juoksuun voi yhdistää ympäristöteon, joka samalla tuo vaihtelua treeniin.

Savonlinnan kulttuurikellari

”Toiset tekee mitä osaa, me tehdään, mitä halutaan”

Veera
Kolchmainen

VÄKI
VÄHE-
NEE,
PIDOT
PARA-
NEE

Muotoilijana
Savonlinnan
kulttuuriprofiilia
vahvistamassa

Asukasloikka

👍 Tykätty ▾ | 📡 Seurataan ▾ | ➦ Jaa | ⋮

Punanenä - yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia taiten
@punanenana

Näytä

TAIDEKUTOMO

Toteuttaja: Savonlinnan kaupunkikeskustan asukasyhdistys ry
Toteutusaika: 1.3.2018-31.10.2018
Kokonaiskustannusarvio: 35 000 (hanketuki 95%)

SIISTIT SAARET

Toteuttaja: Savonlinnan kaupunkikeskustan asukasyhdistys ry
Toteutusaika: 1.4.2018-31.8.2018
Kokonaiskustannusarvio: 29 140 (hanketuki 95%)

SAVONLINNAN MAKERSPACE

Toteuttaja: Savonlinnan 4H-yhdistys ry
Toteutusaika: 1.3.2018-31.10.2018
Kokonaiskustannusarvio: 34 331 (hanketuki 95%)

KUMPPANUUSKAUPUNKI – KAUPUNKIKESKUSTA LÄHIDEMOKRATIAN LÄHTEELLÄ

Toteuttaja: Savonlinnan kylät ry
Toteutusaika: 1.3.2018-31.10.2018
Kokonaiskustannusarvio: 20 739 (hanketuki 95%)

PUNANENÄÄ – YHTEISÖLLISYYTTÄ JA HYVINVOINTIA TAITEN

Toteuttaja: Toiminnallisen taiteen ystävät ry
Toteutusaika: 1.10.2017-31.10.2018
Kokonaiskustannusarvio: 31 975€ (hanketuki 95%)

TUKIKOIRAKKOTOIMINTA SAVONLINNASSA

Toteuttaja: Savonlinnan Seudun Mielenterveysseura ry
Toteutusaika: 1.5.2017 - 30.10.2018
Kokonaiskustannusarvio: 17 760€ (hanketuki 95%)

Etusivu

Tapahtumat

Arvostelut

Tietoja

Videot

Kuvat

Julkaisut

Yhteisö

Kallioon avautui yhteinen jääkaappi – "Kuka tahansa voi lahjoittaa ylijäänyttä ruokaa ja myös hakea sitä"

Kerukaappi eli kaupunkilaisten yhteinen jääkaappi-pakastin ja kuivahylly avautui Kallioon maanantaina. Kuva: Heidi Uppa

Luetuimmat

- 1** 50 asuntoa jäänyt myymättä Korson tornitalossa – tällaisilla lisäeduilla rakennusfirmat yrittävät saada nyt vauhtia takkuavien uutuuskohteiden kauppaan
[PUHEENAIIHE](#)
10.9.2018 06.00
- 2** Lidl rekrytoi nyt satoja uusia työntekijöitä – jättikiertue alkaa tänään, tällaista työtä on tarjolla
[PUHEENAIIHE](#)
10.9.2018 11.37
- 3** Metsässä vaanii nyt tappava vaara – tämä erehdys voi tuhota maksasi
[PUHEENAIIHE](#)
10.9.2018 08.43
- 4** Kasassa jo 62 000 allekirjoitusta, täällä voi osallistua – Fanit haluavat Kimi Räikkösen jatkavan Ferrarilla
[URHEILU](#) 8.9.2018 23.54

[NÄYTÄ LISÄÄ](#)

**Tulevaisuudessa vapaaehtoistyö
kiinnittyy uutisvirtaan ja alustoihin**

 NÄYTÄ KARTAN KOHTEET LISTANA

**MISSÄ VOIT
AUTTAA?**

**Etsi vapaa-
ehtoistehtäviä**

**KIRJAUDU TAI
REKISTERÖIDY**

»
**Vapaaehtoinen,
kirjaudu tästä**

**MITÄ TÄÄLLÄ
ON?
+
Tietoa
palvelusta**

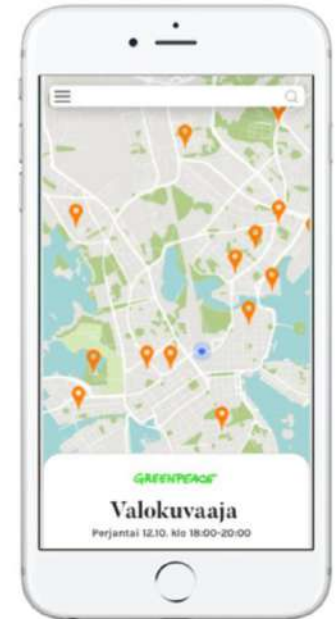

Iida Vapaaehtoistyösovellus

- Tavoitteena tehdä vapaaehtoistyön aloittamisesta helppoa
- Vapaaehtoistyöt kartalla ja koulutukset listalla
- Vapaaehtoisilta vapaaehtoisille
- Hankkeen tueksi perustettu Yhteys Ry.
- Testaus Helsingissä loka-marraskuussa

www.iida.app

Etusivulle

HS todisti pakolaisten hätää leirillä Irakissa "Haluan takaisin kotiin niin pian kuin mahdollista"

Yli kolme miljoonaa ihmistä elää Irakissa maan sisäisinä pakolaisina. Nyt hyökkäys suurkaupunki Mosuliin ajaa lisää ihmisiä pois kodeistaan.

Um Haithem ja hänen pojanpoikansa Ali, 3, ovat paenneet Mosulista taisteluita leirille. Nimi tarkoittaa Haithemin äitiä. Hän ei halunnut antaa oikeaa nimeään turvallisuussyistä. OIKOJA SAMI KERO HDI

Sami Sillanpää HS

Julkaisu: 26.11.2016 2:00, Päivitetty: 26.11.2016 8:09

HASAN SHAM. Ihan pienet syyt eivät saaneet irakilaista **Um Haithemia** pakenemaan kotoaan. Terroristijärjestö Isis miehitti hänen kotikaupunkinsa Mosulin, tappoi hänen kaksi poikaansa, kiristi rahaa ja uhkaili.

Silti Um Haithem perheineen pysyi kotona Mosulissa, kaksi ja puoli vuotta.

Mutta kaksi viikkoa sitten oli pakko lähteä. Irakin asevoimien hyökkäys Isisiä vastaan eteni heidän kotikortteleihinsa Samahin alueelle Mosulin itäosassa.

Luetuimmat

JUURI NYT Päivä Viikko

1. Uudet seksitavat lisäävät rajusti nielusyöpien määrää - tutkija ehdottaa HPV-rokotusohjelman laajentamista poikiin
2. Ulkomailla asuneet suomalaiset kertovat rajusta paluusehdosta: "Tuntuu siltä, että ainoa vaihtoehto on lähteä taas pois"
3. Yllättävä käänne: Pekka Saurin ja Anni Sinnemäen on erottava viroistaan, jos haluavat Helsingin pormestariksi
4. Viisaustutkijan mukaan viikotus on hyvin harvinaista: "Ihmiset haluavat olla omahyväisen tyytyväisiä siihen, että ovat aina oikeassa"
5. Poliisi: Lastensuojeluyksiköstä karannut tyttö puukotti ohjaajaa hengenvaarallisesti Tampereella
6. **Nyt.fi:** Sipilä-firma vai sarjatuotteen superpahis? Kokeile, erotatko niitä toisistaan
7. Fysioterapeutti: Moni nainen kärsii tietämättään vatsalihasten erkaumasta - näin treenaat keskivartalosi kuntoon
8. Myrsky kuritti yöllä matkustajalentoja - tavarat lentelivät, ihmiset oksentelivat: "Joka puolella näkyi olevan hirveitä saas"
9. **Kommentti:** Trumpista leviävät viihdehuhut saavat ajattelemaan: sitä saa, mitä tilaa
10. Yhdysvaltain journalistivaikuttajat: Donald Trump on "ennenkuulumaton uhka demokralialle"

aktionist

TOIMI
PAKOLAISTEN
HYVÄSKI

Lahjoita SPR:n ruokapuun
Hesom Shom -pöytäalustalle

Allekirjoita vetoamus

Punavuori tuhee ry
keräävaatteita
Irakin pakolaisille

Lahjoita verta

paina nappia
ja vaikuta

Yhteenveto: Onnistumisen resepti

Matt Cutts:

Try something new for 30 days

TED2011 · 3:27 · Filmed Mar 2011

 69 subtitle languages

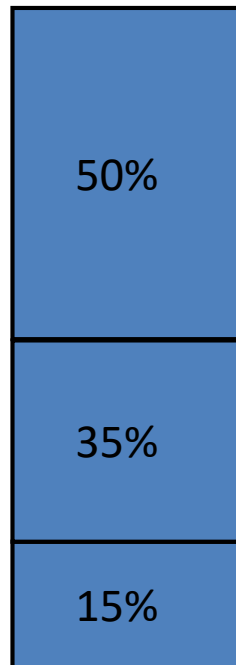
 [View interactive transcript](#)

Share this idea

”Onnistumisen kannalta tärkeitä eivät ole ne asiat, joita teet silloin tällöin. Tärkeitä ovat asiat, joita teet säännöllisesti.”

Onnistumisen resepti

- Häpeämätöntä toimintaa ja tekemistä
- Halua, innostusta (motivaatio)
- Taitoa, osaamista

“Ainoat ihmiset, jotka eivät koskaan epäonnistu, ovat niitä, jotka eivät koskaan yritä mitään.”

**“The only
thing we
have to fear,
is fear itself”**

Franklin D.
Roosevelt
1933

Tehdään Suomesta maailman paras paikka vapaaehtoistoiminnalle

Kiitos!

Ota yhteyttä:

Leo Stranius

leo.stranius@kansalaisareena.fi

puh. 040-754 7371

www.kansalaisareena.fi

